

כנס ארצי עמותות ומלכ"רים 20.12.2020

1. פעילות עסקית במוסד ציבורי – קווים למדיניות רשות המיסים
2. הנוהל החדש של ועדת הכספים לאישור סעיף 46 - האם ישפיע על האטה בקצב האישורים?

ארז אורעד, רו"ח(משפטן LL.M)

מנהל תחום בכיר מוסדות ציבור ומלכ"רים

רשות המיסים

נתונים כלליים ופריסת תיקי מוסדות ציבור

- ▶ תיקי מוסדות הציבור מונים כיום כ **26,500** תיקים
- ▶ מצויים ומטופלים **בחמישה** משרדי שומה: ת"א 5, אשקלון, פתח תקווה, עכו, ירושלים 3.
- ▶ מתוכם בעלי זכאות לאישור לפי סעיף **46**, מתוך כלל תיקי מוסדות הציבור, כ **7,600** תיקים - מטופלים במחלקת מוסדות ציבור ומלכרים מטה רשות המיסים, אגף מס הכנסה.

פעילות עסקית במוסד ציבורי

קווים למדיניות רשות המיסים

מיסוי פעילות עסקית

קיים חוסר סימטריה בין הגדרות מלכ"ר לבין מוסד ציבורי

פקודת מס הכנסה סעיף 9(2) - מבחן המטרה הציבורית

חוק מע"מ סעיף 1(הגדרות) - מבחן כוונת הרווח

אבחנות לסיווג "מלכ"ר" כ"עוסק" – מע"מ

פס"ד "בשעריך ירושלים" ע"א 767-87

נקבעו 6 מבחנים לפעילות עסקית להלן:

1. **פעילות שלא למטרות רווח**, אלא על בסיס התנדבותי ובמחירים נמוכים.
2. **אי חלוקת רווחים** ורכוש.
3. **מימון הפעילות הגרעונית** ממקורות ציבוריים ותרומות.
4. מהות הפעילות אינה עסקית בהיבט של **אי תחרות בעוסקים אחרים**.
5. **אפשרות להפרדה עניינית** בין פעילות עסקית למלכ"ר.
6. פגיעה בהכנסות האוצר - הפליית הגוף לטובה (מתן פטור ממע"מ) תקטין את הכנסות האוצר ותפגע באחידות המס.

נעשתה אבחנה בין מטרתה הזמנית של העמותה לבין מטרתה הסופית:

1. מטרתה הזמנית של העמותה היא השגת רווחים (כדי לממן את פעילות הצדקה).
2. מטרתה הסופית של העמותה - היא עשיית צדקה.

אבחנות לקיום פעילות עסקית במוסד ציבורי – מס הכנסה

שלילת סיווג כמוסד ציבורי והתייחסות אליו כאל גוף עסקי - אבחנות אפשריות (רשימה לא סגורה....):

- ❑ המוסד הציבורי מספק סחורות ושירותים לגופים עסקיים.
- ❑ המוסד מתחרה בסקטור העסקי, מבחינת אופי השירותים והמוצרים שהוא מספק.
- ❑ מחירי שירותיו ומוצריו של המוסד הציבורי קרובים למחירי השוק.
- ❑ קבלת שירותים ומוצרים מהמוסד הציבורי במסווה של תרומות
- ❑ היקף הפעילות העסקית הוא מהותי ביחס לכלל פעילות המוסד
- ❑ המוסד רשום כעוסק מורשה לצרכי מע"מ

הגבלת פעילות עסקית במוסד ציבורי - מתוך חוזר 9/2015

המוסד הציבורי יהא רשאי לקיים במסגרתו פעילות עסקית, שאינה משתלבת וכרוכה עם פעילותו הציבורית, בתנאים המצטברים הבאים:

1. היקף הפעילות העסקית אינו מהותי ביחס לכלל פעילות המוסד, אינו חלק מליבת העשייה (כגון העסקת בעלי מוגבלויות) ולא יעלה על שיעור של 25% מפעילות המוסד הציבורי.
2. המוסד מנהל שתי מערכות ספרי חשבונות נפרדות, האחת לפעילותו הציבורית והשנייה לפעילותו העסקית ומדווח על הכנסתו מעסק כדין.

המוסד איננו מממן פעילות עסקית גירעונית מתמשכת.

רווחי עסקיו של המוסד מופנים למימוש מטרותיו ולמימון פעילותו הציבורית.

הנוהל החדש של ועדת הכספים לאישור סעיף 46

האם ישפיע על האטה בקצב האישורים?

אבני דרך לקבלת אישור סעיף 46 – תהליך "המשפך"

9

תחילת
התהליך

רישום ברשם
התאגידים

החשב
הכללי

משרד
מע"מ אזורי

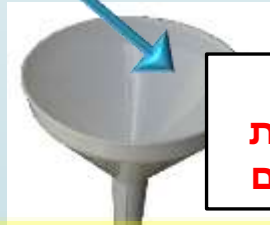

משרד פקיד
שומה אזורי

נדרש - סיווג
כמוסד
ציבורי במס
הכנסה

רשות המיסים
מחלקת מוסדות
ציבור ומלכ"רים

ארה אורעד ר"ח (משפטן) - מנהל תחום בכיר מוסדות ציבור ומלכ"רים

נוהל עבודה חדש מול ועדת הכספים (התקבל 22.7.2020) בכנסת ה-23 **היבט מהותי – דיון ועדת הכספים בעמותות שפעילותן מצויה במחלוקת ציבורית עמוקה**

סמכות ועדת הכספים לא לאשר עמותות שנויות במחלוקת ציבורית עמוקה : מצא רוב מיוחד של 2/3 מבין חברי הוועדה ש-1/3 מתוכם הם מבין חברי האופוזיציה כי מטרותיה של עמותה מסוימת או פעילותה שנויות במחלוקת ציבורית עמוקה באופן כזה שמביא לכך שלדעתם אין זה ראוי לאשר תקצוב עקיף דרך סעיף 46 לפקודה, תהיה זו ראייה לכך שמטרותיה או פעילותה של אותה עמותה שנויות במחלוקת ציבורית עמוקה.

הבאה לאישור מחדש בוועדת הכספים : לא אושרה עמותה מסוימת על ידי ועדת הכספים, ושאי מנהל מחלקת המלכ"רים להביאה מחדש לאישור בפני הוועדה אם מצא שחל שינוי במטרותיה או בפעילותה או בהנמקות שהביאו את הוועדה שלא לאשרה.

אי הבאה לאישור בוועדת הכספים עמותות דומות השנויות במחלוקת : בבואו לאשר עמותה עם מאפיינים זהים לאלו שוועדת הכספים לא אישרה יביא בחשבון מנהל מחלקת המלכ"רים והוועדה המייעצת את החלטתה של ועדת הכספים לאי אישור של עמותה בעלת מאפיינים זהים בבואם לאשרה.

נוהל עבודה חדש מול ועדת הכספים בכנסת ה-23 **היבט טכני - תוספת נתונים ובירוקרטיה**

רשימת העמותות תהיה מפורטת, והיא תכלול, בין השאר, את כל אלה:

1. תיאור של פעילות העמותה בפועל;
2. **נתונים מלאים** ביחס למטרות העמותה **וכיצד היא מקיימת את המטרה הציבורית;**
3. מקום מושבה של העמותה; מקום פעילותה של העמותה;
4. שמות מנהלי העמותה **ושכרם החודשי;**
5. שמות יושב ראש העמותה, גזבר או מזכיר העמותה;
6. שמות החברים בוועד המנהל;
7. מחזור העמותה לאורך שלוש השנים שקדמו לבקשה ושנת הקמת העמותה;
8. פירוט אודות המקורות הכספיים של העמותה;
9. סך ההוצאות שהוציאה העמותה באותה שנת כספים וסך הוצאות ההנהלה וההוצאות הכלליות באותה שנת כספים;
10. מידע אודות **קיום חקירה** כנגד העמותה.

נוהל עבודה חדש מול ועדת הכספים בכנסת ה-23 מן העיתונות

12

נוהל עבודה חדש מול ועדת הכספים בכנסת ה-23 המשמעות

מגורם "מאשר" לפי החוק לגורם "מבקר" - בפועל לאחר קבלת הנוהל, ועדת הכספים הפכה את עצמה מגורם "מאשר" לפי החוק לגורם "בודק ומבקר" ולמעשה מבצעת "אובר רולינג" על עבודת הרשות המבצעת (רשות המיסים). לשון החוק סעיף 46: שר האוצר **באישור ועדת הכספים**

התהליך הפך למסורבל יותר - אלפי נתונים על עשרות עמודים של חומר מובאים כיום לוועדת הכספים במקום רשימה קצרה וממוקדת אחת בלבד טרם קבלת הנוהל.

הדרך לאישור נהיית ארוכה ומורכבת יותר - כתוצאה מהכורח ללקט את הנתונים ולערוך עליהם הגהות לרבות מול העמותות נוצרת עבודה מיותרת כי ממילא כל הנתונים גלויים ומרוכזים באתר "גידסטאר"

ההתעסקות בטפל (ובמעניין..) - הטיית הדיונים בוועדת הכספים לפרטים טכניים ו"פיקנטיים" המצויים ברשימות (כגון שמות מקבלי השכר ושכרם...)

הגברת הבירוקרטיה - האובר רולינג על רשות המיסים מחייב היערכות מחדש מול מוסדות הציבור תוך דקדוק והקפדת יתרה על כל הפרטים המתקבלים.

בזבוז משאבים ופגיעה באיכות הסביבה: כריתת עצים מוגברת...

מתוך מכתב מנהיגות אזרחית לוועדת הכספים – לפני קבלת הנוהל

תל אביב 21.7.2020

לכבוד
ח"כ מ. גפני
יו"ר ועדת הכספים
הכנסת
ירושלים

הנדון: טיוטת נוהל עבודה מוצע לאישור ועדת הכספים
אישורים לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.

טיוטת הנוהל המוצעת לוועדת הכספים הוצגה בפנינו.

משמעות יישום נוהל זה על ידי ועדת הכספים היא החזרת ההליכים לקבלת אישור על פי סעיף 46 עשרות שנים אחורה !!

עיון בנוהל מראה בעליל שעורך הצעת הנוהל אינו בקיא בהליכים הננקטים כיום ברשות המסים ובדרישותיה ממבקשי אישור על פי סעיף 46.

אחרי שנים רבות של עיכובים לא מוצדקים, ובעקבות מסקנות ועדת פריש יישמה רשות המסים בטיפול בבקשות לקבלת אישור על פי סעיף 46 הליכים מתקדמים, מקצועיים וציבוריים תוך קיצור ניכר בלוח הזמנים לקבלת האישור המבוקש.

פעילות רשות המסים כיום הינה יעילה, מהירה וראויה.

מניסיוננו –

1. בקשה שאיננה כוללת את כל החומר הנדרש – אינה מטופלת.
 2. בקשה מלאה מועברת למפקח/ת במחלקת המלכ"רים אשר בודק את הבקשה על כל היבטיה, דורש ומקבל הסברים והבהרות, בדרך כלל מקיים גם ביקור במשרדי העמותה, בודק את עמידתה בדרישות רשות התאגידים ורשויות אחרות.
 3. בתום בדיקה זו מועברת הבקשה לוועדה מקצועית בה חברים גם **נציגי ציבור**. חברי הוועדה דנים בכל בקשה ביסודיות ומבקשים הסברים ובקשות שאינן עומדות בקריטריונים מוחזרות למפקח להמשך טיפול או דחיית הבקשה.
 4. רק לאחר תום שלב זה מוגש החומר לוועדת הכספים לאישור.
- אנו ערים לכך שהחוק קבע שמתן אישור על פי סעיף 46 טעון אישורה של ועדת הכספים של הכנסת, אבל, לעניות דעתנו, **לא היה בכוונת המחוקק שהוועדה הנכבדה תעשה את הפעולות שרשות המסים עושה**. לשם השגת מטרה זו אין צורך בנוהל המורכב והמסובך המובא לאישור הוועדה. עמדתנו היא, אפוא, שהנוהל המוצע אינו טוב ויש מקום להכין נוהל קצר וענייני.

מחלקת מוסדות ציבור במשבר הקורונה "הכל לטובה"

הכניסה למשבר - הגענו מוכנים למשבר כתוצאה מתהליכים שיישמנו מזה מספר שנים להלן :

1. **הגשה והנגשה מרחוק -** כאידיאולוגיה שהוכיחה את עצמה : הגשת בקשות והפקת האישורים באינטרנט
2. **דיגיטציה מיושמת בפועל - מאפשרת עבודה מרחוק -** יישמנו "משרד ללא נייר" **ועובדים יכולים לעבוד גם מהבית**
3. **ניהול סיכונים** כאסטרטגיה - ביצענו מהלכים מרוכזים להפקת חידושי אישורים.
4. **חלוקת תפקידים ברורה -** כל אחד בתפקידו וכולם נושאים בנטל.
5. **התנהלות נכונה - כגון מענה בכתב (מיילים) ולא בעל פה , סדר טיפול FIFO שיטת שכר עידוד מתמרצת**

היציאה מהמשבר - תעשה לפי האסטרטגיה שלהלן :

- **התבוננות פנימה, החוצה ומסביב -** מיקוד התכלית והמטרות
- **תמיד יש מה לשפר -** בחינת שיפור תמידי של תהליך העבודה (איתור רוטינות וכו')
- **חדשנות מחדש-** להמציא את עצמך בכל פעם מחדש
- **המעז מנצח -** הכול אפשרי שאין ברירה ... (עבודה מהבית , דיונים בזום..)
- **הפקת לקחים -** כגון בחינת שיפור בעבודה מרחוק , התמקצעות (בניית תדריכי ביקורת)

המהלך המרוכז לחידוש תוקף אישורי סעיף 46

בוצע במהלך חודש יולי 2020

מטרות המהלך ונחיצותו

שיפור השירות למוסדות הציבור

קיצור זמן המתנה וכמות הפונים לקבלת חידושי אישורים

טיפול ממוקד - שיפור הבקרה והפיקוח

שלבי המהלך המרוכז

19

הדעות
למלך

הצלבות נתונים

**הצלבות נתונים מתוך מאגרי המידע של מס הכנסה,
מע"מ ורשם העמותות**

הפקה ממוחשבת

**הפקה ממוחשבת של חידושי אישורים באופן מקוון
באינטרנט**

משלוח מכתבים

- **משלוח מכתבים באופן אוטומטי :**
- **מכתבי סוג א - הודעה על חידוש של אישור**
- **מכתבי סוג ב - תזכורת להגשת בקשה לחידוש**

הצלבת נתונים ממאגרי מידע ממוחשבים "ניהול סיכונים"

ניטור ממוחשב של מוסדות ציבור, לפי קריטריונים
שנבחרו, כדי להפיק להם אישורים חדשים במהלך
יזום אוטומטי ומרוכז.

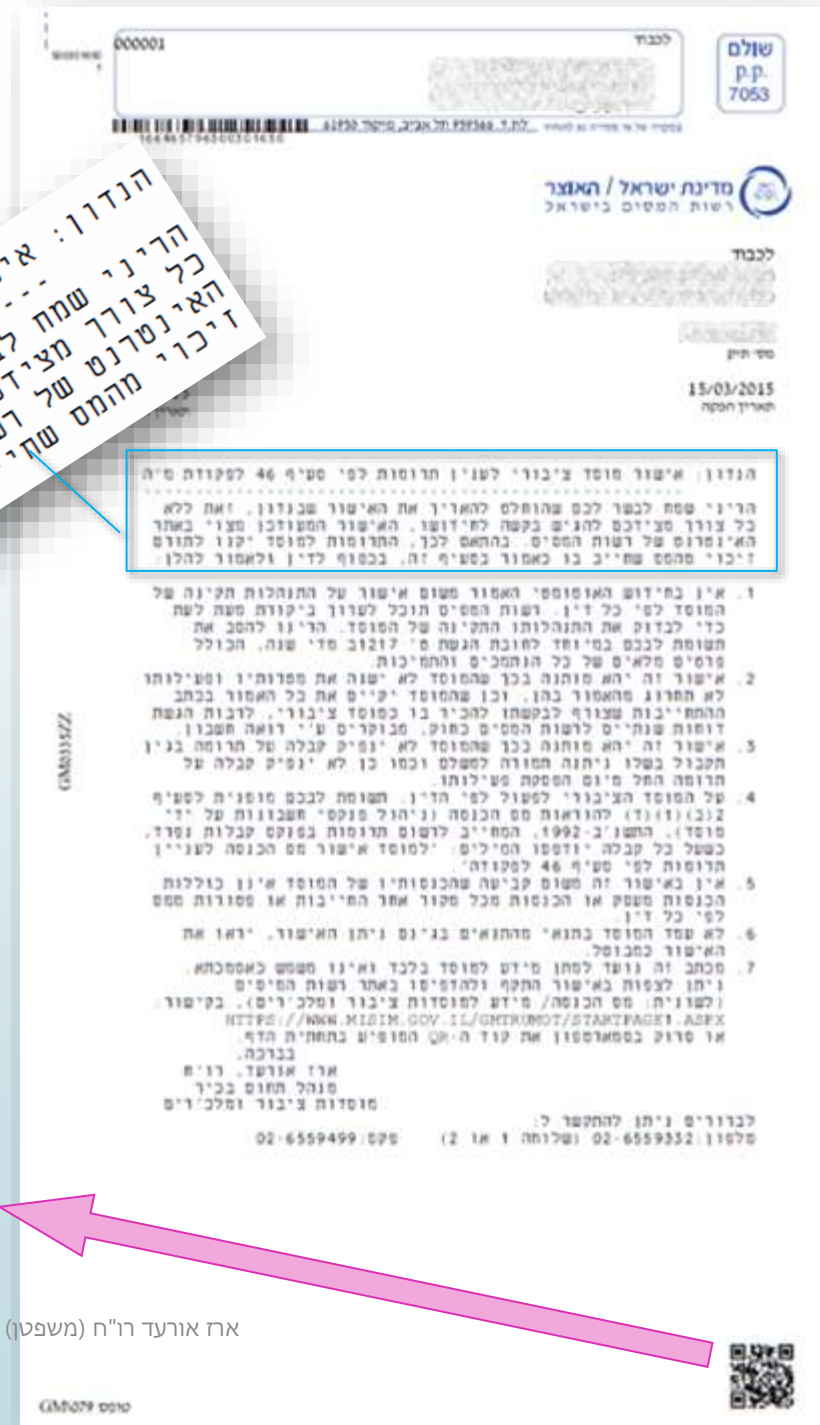
מכתב סוג א

הנדון: אישור מוסד ציבורי לענין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מ"ה
הריני שמח לבשר לכם שהוחלט להאריך את האישור שבנדון, זאת ללא
כל צורך מצידיכם להגיש בקשה להאריך את האישור המעודכן מצוי באתר
האינטרנט של רשות המסים. בהתאם לכך, התרומות למוסד יקנו לתורם
זיכוי מהמס שקייב בו כאמור בסעיף זה, בכפוף לדיון ולאמור להלן:

אז אורעד ר"ח (משפטן) - מנהל תחום כביד מוסדות ציבור ומלכ"רים

הודעה
אוטומטית על
הארכת תוקף
האישור לשלוש
שנים במסגרת
הליך שנתי ממוכן
והפניה לאתר
אינטרנט לצורך
צפיה באישור
העדכני בפורמט
צפיה ובפורמט
להדפסה.

מכתב סוג ב

הנדון: הודעה בדבר פקיעת תוקף אישור 'מוסד ציבורי' לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה ו/או אישור 'מוסד ציבורי' לפי סעיף 61 לחוק מס' מקרקעין (שבח ורכישה).
לפי רישומינו, הנכם מחזיקים לפחות באחד מהאישורים שבנדון. הדיון להודיעכם כי תוקף האישור/ים שבידכם עומד/ים לפרג בתאריך 31/12/2015. החל מתאריך זה האישור לא יהיה עוד בתוקף וחל עליכם אישור להציג עצמכם כמוסד ציבורי לעניין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, אלא אם כן יוארך תוקף האישור.

מדינת ישראל / האוצר
רשות המסים בישראל
לכבוד
המנהל תחום בכיר
מוסדות ציבור ומלכ"רים
מס' תיק
15/03/2015
תאריך הפקה

הנדון: הודעה בדבר פקיעת תוקף אישור 'מוסד ציבורי' לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה ו/או אישור 'מוסד ציבורי' לפי סעיף 61 לחוק מס' מקרקעין (שבח ורכישה).
לפי רישומינו, הנכם מחזיקים לפחות באחד מהאישורים שבנדון. הדיון להודיעכם כי תוקף האישור/ים שבידכם עומד/ים לפרג בתאריך 31/12/2015. החל מתאריך זה האישור לא יהיה עוד בתוקף וחל עליכם אישור להציג עצמכם כמוסד ציבורי לעניין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, אלא אם כן יוארך תוקף האישור.

כמו כן לא תהיו זכאים להסכות האמורות בסעיף 61 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) החל מתאריך זה. על מנת לתוש את האישור/ים עליכם להגיש למשרדנו בקשה לחידוש האישור/ים בצירוף כל הנספחים. כאמור בגוף הבקשה עד לתאריך 1/8/2014. עליכם להדפיס את הבקשה ונספחיה ולהגישם מלאים וחתומים כנדרש בצירוף המסמכים הנדרשים (ר' בגוף הבקשה). לבקשת חידוש האישור ונספחיה היכנסו לאתר רשות המסים בקישור או טרוק במארספון את קוד ה-QR המופיע בתחתית הדף.
[HTTP://TAXES.GOV.IL/INCOMETAX/DOCUMENTS/RENEWMALKAR.PDF](http://taxes.gov.il/incometax/documents/renewmalkar.pdf)

במידת הצורך ניתן להדפיס את הבקשה בכל אחד ממשרדי פקידי השומה. מוסד ציבורי שאישורו בתוקף עד ליום 31/12/2015 ושהגיש בקשה לחידוש האישור לא יאוחר מיום 1/8/2014. אישורו יחודש החל מיום 1/1/2016 בכפוף לבדיקה. אי הגשת הבקשה לחידוש במועד ולעיל תגרום לפקיעת האישור.
הערה: מכתב זה נועד לשמש כתזכורת בפניכם ואינו מהווה אסמכתא על קיומו או תוקפו של אישור כזה או אחר בידי המוסד.
בברכה,
ארז אורעד, רו"ח
מנהל תחום בכיר
מוסדות ציבור ומלכ"רים
לברורים ושאלות ניתן לפנות למחלקת מוסדות ציבור ומלכ"רים
02-6559332; 1197 (שלוחה 1 או 2) פקס: 02-6559499

הודעה אוטומטית על תום תוקף האישור, הודעה על הצורך לפנות למחלקה לצורך חידושו והפניה לאתר אינטרנט, לצורך קבלת הסברים מפורטים וטפסים מתאימים.

שימוש בטכנולוגיה חדשנית QR

על המכתבים היוצאים מהמחלקה מוטבע סימן ברקוד, המפנה לקישור מתאים:

ארז אורעד רו"ח (משפטן) - מנהל תחום בכיר מוסדות ציבור ומלכ"רים

תודה על ההקשבה